

למניינא להוסיף עוד שני דינים שיצאו למדוד.

ומבארין מאידך, ורבי שמעון שלא דרש כן להוסיף שנים, טעמו, מפני שיתור וי"ו, לא מח-א משמע ליה, שבא להשמיענו לדרוש ולהוסיף.

ומקשינן, אלא מעתה, שלכולי עלמא דורשים מזקנין ושופטיך, נדרוש גם "ויצאו" להשמיענו עוד שנים, וכן (11) "ומדדו" להוסיף עוד שנים, ואם כן לרבי יהודה הרי כאן תשעה, לרבי שמעון הרי כאן שבעה.

ומתריצין, החוץ תיבות "ויצאו" "ומדדו" מיבעי ליה לכדתניא, ויצאו, הן הדיינים מהסנהדרין, (12) ולא שלוחיהן, (13) ומדדו,

מזקני העדה האמורים בפר העלם דבר של צבור, מה להלן בפר העלם דבר, מדובר במיוחדין שבעדה, אף כאן יוצאים זקני בית דין המיוחדין שבעדה.

ומקשינן, אי גמר רבי יהודה לדיני עגלה ערופה מפר העלם דבר, לגמרה לכולה מילתא מהתם ואף את מנין חמשה דיינים היוצאים למדוד, יכול ללמוד מפרשת פר העלם דבר, שממנה הוכיח רבי יהודה [בסנהדרין ג' ב'] שצריך חמשה דיינים בבית דין, ואם כן "זקניך" ו"שופטיך" למה לי.

ומסקינן, שבאמת למד רבי יהודה למיוחדים שבשופטיך מגזירה שוה, אלא דרש מ"שופטיך" לשנים דיינים כמו רבי שמעון, (10) ואת הוי"ו שבתבת ושופטיך דרש

מעלה לסנהדרין אלא כשהיא בשבעים ואחד דיינים, ומה לי מהיכן יצאו חמשה אלו. והוכיח מכאן שאין דיני הסנהדרין נוגעים רק להלכות בית דין והוראות ההלכות, אלא נוסף חלות מינוי דין בסנהדרין על כל אחד מע"א זקנים שהתמנו בה, ומה שה"מקום גורם" הוא רק לענין דיני בית הדין, אך המעלה שבגברא קיימת אף מחוץ לבית דין, ולכן צריך דוקא חמשה מסנהדרין, שהם מיוחדין שבשופטיך, והרדב"ז [פ"ה מסנהדרין ה"ה] ביאר שצריכים שיצאו חמשה המיוחדין והגדולים שבסנהדרין, אך דין זה נוהג רק בעריפת העגלה, ואילו למדידתה צריך להוציא את כל הסנהדרין, ויבואר להלן.

10. מכאן תמהו האחרונים על רש"י בחומש, שפירש זקניך, מיוחדים שבזקניך, אלו סנהדרי גדולה, ומסוגיין מבואר שלכולי עלמא ילפינן משופטיך ולא מזקניך. ובדינא דחיי [מ"ע ע"ח] תירץ שרש"י סובר כר' אליעזר בן יעקב בסמוך, שלמד משופטיך למלך, וזקניך לסנהדרין. אך תמה שרש"י לא הזכיר שצריך מלך, ועיין באבן

עזרא ובחזקוני שביארו זקניך אלו זקני ערים הסמוכות. ובנחל איתן [ה' א' ג'] ביאר כל לשונות הראשונים. עיי"ש.

11. ביאר הקרן אורה שגם תיבה זו מיותרת, שהרי היינו יודעים שצריך למדוד, ממה שכתוב והיה העיר הקרובה, וכיצד נדע מי הקרובה בלא מדידה. ובספר תורת הקנאות דן בדרשא זו, אולם בפשטות דרשינן מו' דויצאו ומו' דומדדו.

12. במנחת חינוך [מצוה תק"ל] חידש שרק לצאת למקום החלל צריכים לצאת הדיינים עצמם, אך למדידה יכולים לשלוח שליחים למדוד. ומקורו בסוגיין שדרשינן "ויצאו" ולא שלוחיהם, אך "ומדדו" דרשינן לענין אחר, ומשמע שעל המדידה לא התמעטו שלוחים. ולדבריו פשוט שאין זו מצוה שבגופו [ועיין בהערה הבאה]. אך ברש"י וברמב"ם משמע שהדיינים עצמם יוצאים ומודדים וכן מפורש במאירי כאן ובסנהדרין.

13. במנחת חריבה הקשה למה צריך פסוק למעט שליחות והרי זו מצוה שבגופו שאינה